

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

คณะนักศึกษาโรงเรียนสงครามจิตวิทยา รุ่นที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๑๒. การศึกษาพื้นที่ :

ประเทศกัมพูชา กรุงเทพฯ : โรงเรียนสงครามจิตวิทยา.

คณะนักศึกษาโรงเรียนสงครามจิตวิทยา รุ่นที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๕. การศึกษาพื้นที่ :

สาธารณรัฐเขมร กรุงเทพฯ : โรงเรียนสงครามจิตวิทยา.

เจ้านโรดม สีหนุ อินโดจีน : ทัศนะจากบักกิ่ง แผลจาก การให้สัมภาษณ์แก่ จังส์ ลากูตีวส์,

โดยสว่าง วงศ์พัฑฒ์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๑๘.

เจ้านโรดม สีหนุ และวิลเฟรด เบอ์เซคต์ . สงครามระหว่างข้าพเจ้า กับ ซี.ไอ.เอ.

แผลจาก My War with C.I.A., โดยสุทธิพันธ์ กรุงเทพฯ : สารสยาม,

๒๕๑๘.

เพิร์น, บี.อาร์. ประวัติศาสตร์อาเซียอาคเนย์, แปลโดย ม.ร.ว. จีรวัฒน์ จักรพันธ์

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๑.

วิทยา สุจริตชนารักษ์, สีหนุ - การนำประชาธิปไตยมาสู่กัมพูชาและบทบาทของสีหนุในการ

พัฒนาทางการเมือง : การศึกษาในเบื้องต้น, วารสารสังคมศาสตร์ (เมษายน

๒๕๑๔). กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วอร์ค และแมคริกซ์ บรรณาธิการ. ระบบการเมืองปัจจุบัน : เอเชียแผลจาก Modern

Political System, โดยเกษม ศิริสัมพันธ์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๑๐.

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Allen, Richard. A Short Introduction to the History and Politics of Southeast Asia. New York : Oxford University Press, 1970.
- Bastin, Lohn, ed. The Emergence of Modern Southeast Asia : 1511 - 1957. N.J. : Prentice - Hall Inc., 1967.
- Black, Eugene R. Alternative in Southeast Asia. New York : Frederick A. Praeger, 1969.
- Brian, Crozier. Southeast Asia. Australia : Penguin Books, 1968.
- Buss, Claude A. South - East Asia and the World today. Toronto : D. Van Nostrand, 1958.
- Butwell, Richard. South - East Asia today & tomorrow : A Political Analysis, rev. ed. New York : Frederick A. Praeger, 1964.
- Cady, John Frank. Southeast Asia : its historical development. New York : McGraw - Hill, 1964.
- Cole, Allan Burnett. Conflict in Indo - China : an international repercussion - a documentary history 1944 - 1955.
- Fisher, Charles A. Southeast Asia : A Social, Economic and Political Geography. London : Methuen & Co. Lte., 1965.
- Gordon, Bernard K. The Dimension of Conflict in Southeast Asia.
- Grossmann, Bernhard, . ed. Southeast Asia in the Modern World.
Wissboden : Otto Harrassowitz, 1972.
- Great Britain Information Central Office of Vietnam, Laos and Cambodia. Chronology of event 1945 - 1968.
- Hall, D.G.E. A History of South - East Asia. New York : St. Martin's Press, 1964.

- Hanna, Willard A. Eight Nation Makers : Southeast Asia's Charismatic Statemen. New York : St. Martin's Press, 1964.
- Herz, Martin F. A Short History of Cambodia from the days of Angkar to Present.
- Hsueth, S.S. Development in Southeast Asia.
- Hunter, Guy. South - East Asia : Race, Culture and Nation. London : Oxford University Press, 1966.
- Kahin, George Mc Turnan. (ed.) Government and Politics of Southeast Asia. 2nd ed. New York : Cornele University Press, 1966.
- Kirk, Donald. Wider War : The Struggle for Cambodia, Thailand and Laos. London : Pall Mall Press, 1971.
- Leifer, Michael. Cambodia : the search for security. New York : Frederick A. Praeger, 1967.
- Leifer, Michael. Dilemma of Statehood in Southeast Asia. Singapore : Asia Pacific Press, 1972.
- Mc Alister, John T. Southeast Asia the Politics of National Integration. New York : Randon House, 1973.
- Osborne, Milton. Politics and Powers in Cambodia : The Sihanouk Years. Australia : Longman, 1973.
- Pluvier, Jan. Southeast Asia from Colonialism to Independence. London : Oxford University Press, 1974.
- Smith, Roger M. Southeast Asia : Documents of Political Development and Change. New York : Cornell University Press, 1974.
- Smith, Roger M. Cambodia's Foreign Policy. New York : Cornell University Press, 1966.
- Steinberg, David J. Cambodia, its people, its society, its culture. Connecticut : HRAF Press New Haven, 1957.
- Steinberg, David J. In Search of Southeast Asia : A Modern History. New York : Praeger Publishers, 1971.

- Tarling, Nicholas. A Concise History of Southeast Asia. Singapore : Donald Moore, 1966.
- Taylor, Alice. ed. Focus on Southeast Asia. New York : Praeger Publishers, 1972.
- Thompson, Virginia Mclean. French Indo-China.
- Tilman, Robert O., ed. Man, State and Society in Contemporary Southeast Asia. New York : Praeger Publishers Inc., 1969.
- Vandenbosch, Army and Butwell, Richard. The Changing Face of Southeast Asia. Lexington : University of Kentucky Press, 1967.
- Waddell, J.R.E. An Introduction to Southeast Asian Politics. Australia: John Wiley & Sons Australasia Pty. Ltd., 1972.
- Warskaw, Steven. Southeast Asia Emerges : a concise history of Southeast Asia from its origin to the present. San Francisco, California : Canfiled Press, 1975.
- Whitaker, Donald P. Area Handbook for the Khmer Republic. Warshington D.C. : U.S. Government Printing Office, 1973.
- William, Maslyn. The Land in Between : The Cambodian Dilemma. Sydney: Collins, 1969..
- Wriggins, W. Howard. The Ruler's Imperative : Strategic for Political Survival in Asia & Africa. New York : Columbia University Press, 1969.

ภาคผนวก

รัฐธรรมนูญกัมพูชา ค.ศ. ๑๙๘๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้านโรดมสีหนุวรมัน

ราชหริวงส์ ศุภโตสุชาติ วิสุทธิพงศ์

อัครมหาโกศารัตน์ นิกโรคม ชรรมิณหารราชาธิราช

บรมนาถ บรมบพิตร

พระเจากรุงกัมพูชาธิบดี

กษัตริย์แห่งกัมพูชา

ประเทศเอกราชและมือธิปไตย

ขอมอบรัฐธรรมนูญไว้แก่ประชาชนของเรา ดังบทบัญญัติต่อไปนี้

หมวดหนึ่ง

ว่าด้วยลักษณะและรูปแห่งรัฐ

มาตรา ๑ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศกัมพูชา

มาตรา ๒ ภาษาทางการได้แก่ภาษาเขมร

หมวดสอง

ว่าด้วยเสรีภาพ สิทธิ และหน้าที่ของชาวกัมพูชา

มาตรา ๓ เสรีภาพ หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เจื่อนไซในการใช้

เสรีภาพให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

บุคคลไม่จำต้องกระทำในสิ่งที่มีบัญญัติไว้ตามกฎหมาย

มาตรา ๔ การฟ้องร้องจับกุม คุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เฉพาะในกรณีที่มีบัญญัติไว้ตามกฎหมาย
เท่านั้น และให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การจับกุมคุมขังจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล และกระทำมิได้เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การใช้กำลังรุนแรงหรือการบีบบังคับโดยไม่จำเป็นใด ๆ ก็คือ การกดขี่ทางจิตใจ
และการทำทารุณกรรมต่อร่างกายของผู้ต้องคุมขังก็คื การลงโทษจำเลยเกินกว่า
คำพิพากษาอันชอบด้วยกฎหมายของศาลใด ๆ ก็คือ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย
กฎหมายและตก เป็นความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติ ผู้ส่งเสริม และผู้ร่วมปฏิบัติ

มาตรา ๕ ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาไม่มีความผิด จนกว่าจะมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิด
การลงโทษจำคุกหรือลดเสรีภาพนั้นกระทำเพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับตัว เป็นคนดี

มาตรา ๖ การ เนรเทศบุคคลชาวต่างประเทศออกนอกราชอาณาจักรจะกระทำมิได้ การจำกัดมิให้ชาว
ต่างประเทศเข้ามาไปอยู่ในที่ใด หรือให้อยู่เฉพาะที่หนึ่งที่ใดจะกระทำมิได้โดยอาศัยบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายนั้น

มาตรา ๗ สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย การยึดทรัพย์สินของ
บุคคลจะกระทำมิได้เฉพาะ เพื่อสาธารณประโยชน์ตามกรณีที่มีกำหนดไว้ตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายและโดยให้ค่าทดแทนก่อนอย่างยุติธรรม

มาตรา ๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนึกคิด การถือศาสนา การจำกัดเสรีภาพดังกล่าว
กระทำมิได้ในกรณีจำเป็นเพื่อรักษาสงบเรียบร้อยของประเทศ
พุทธ ศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ

มาตรา ๙ ชาวทุกชนทุกคนมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา บุคคล
อาจจะปกป้องความคิดเห็นใด ๆ ได้จะโดยผ่านทางหนังสือพิมพ์หรือทางอื่น ๆ จะ
เป็นความยาวจาหรือการกระจายเสียงก็ได้ แต่ทั้งนี้โดยไม่บิดเบือนสิทธิดังกล่าว และ
โดยไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ

มาตรา ๑๐ ชาวทุกชนทุกคนมีสิทธิร่วมสมาคมกันโดยเสรี ยกเว้นในกรณีที่ทำให้หรืออาจจะทำ
ให้กระทบกระเทือนถึงเสรีภาพอื่น ๆ ที่รัฐธรรมนูญนี้ได้ให้ประกันไว้
เสรีภาพในการประชุมย่อมได้รับการรับรอง เช่น เดียวกัน

- มาตรา ๑๑ ห้ามการ ล้วงละเมิด เสดสถานของบุคคล ยกเว้นในกรณีที่ถูกหมายจับไว้ และให้
เป็นไปตามระเบียบวิธีการในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- มาตรา ๑๒ ห้ามการ ล้วงละเมิด เอกสารติดต่อกของบุคคล ยกเว้นในกรณีที่ถูกหมายจับไว้ เป็น
ครั้งคราวตามความจำเป็น เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ
- มาตรา ๑๓ ชาวักมพูชาทุกคนยอม เสนออากาศกัน ในกิจการสาธารณะ โดยปราศจากการค้ำเน็ง
ถึงคุณสมบัติหรือความสามารถของแต่ละบุคคล
- มาตรา ๑๔ ชาวักมพูชาแต่ละคนมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ เป็นลายลักษณ์อักษร ต่อเจ้าหน้าที่ทางการ เพื่อ
ให้มีการพิจารณา เรื่องใหม่ เกี่ยวกับสิทธิผลประโยชน์ของแต่ละบุคคลหรือของส่วน
รวมก็ได้
- มาตรา ๑๕ การยับยั้งการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะกระทำมิได้ แต่สิทธิตามมาตรา ๔
มาตรา ๕ วรรค ๑ มาตรา ๑๐ วรรค ๒ และมาตรา ๑๒ อาจจะถูกจำกัดลง
ภายในขอบเขตและแบบแผนที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายในกรณีที่จะ เป็นอันตรายต่อ
ประเทศชาติ การจำกัดการใช้สิทธิดังกล่าวกระทำได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๖
เดือน แต่อาจจะยืดออกไปได้เป็นคราว ๆ ผู้ใดที่ทำการ ละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดย
มิชอบทั้งในทางวัตถุและจิตใจ จะต้องรับผิดชอบในการกระทำดังกล่าวของตนเป็น
ส่วนบุคคล ภายในกำหนดเวลาที่มีการจำกัดสิทธิ ผู้ใดเห็นว่าคนถูกละเมิดโดย
มิชอบในทางร่างกายหรือผลประโยชน์อาจจะยื่นคำ เรียกร้อง ค่าทำขวัญหรือค่าเสีย
หายต่อศาลได้
- มาตรา ๑๖ ชาวักมพูชาทุกคนจะต้องถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ มีหน้าที่เคารพ
เชื่อฟังกฎหมายป้องกันประเทศชาติ และช่วยเหลือรัฐบาลในการชำระภาวะอากาศ
และปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

หมวดสาม

- มาตรา ๑๗ กฎหมายเป็นสิ่งแสดง เจตนารมณ์ของชาติ มีผลบังคับใช้แก่ทุกคนทั้งในการให้ความ
คุ้มครอง การลงโทษ และการบังคับให้ปฏิบัติตาม เพื่อประกันสิทธิและเสรีภาพ

ของชาวกัมพูชาตามที่มีบัญญัติไว้ในภาคสอง กฎหมายจะมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพดังกล่าวมิได้ ไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๑๘ กฎหมายให้ประกันในสิทธิที่จะรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม และการขาดแคลนทุนทรัพย์มิเป็นอุปสรรคในเรื่องนี้

มาตรา ๑๙ กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง ยกเว้นในกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายระบุไว้ล่วงหน้าเป็นพิเศษ บุคคลจะถูกพิจารณาลงโทษได้เฉพาะในกรณีที่มีการกระทำของบุคคลนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งได้ประกาศใช้และมีผลใช้บังคับก่อนหน้าที่มีการกระทำนั้นจะเกิดขึ้น

มาตรา ๒๐ กฎหมายจะมีผลบังคับใช้ภายในพจนม เปญหลังจากที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ๑ วันเต็ม ภายในเขตอำเภอมีผลบังคับใช้ภายในเวลาที่ราชกิจจานุเบกษาที่ประกาศกฎหมายนั้นได้นำไปตีประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอแล้วเป็นเวลา ๕ วันเต็ม ในกรณีรับคานตามกฎหมายบัญญัติ กฎหมายมีผลบังคับใช้ภายในพจนม เปญทันทีที่ได้นำประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ

มาตรา ๒๑ อำนาจทั้งปวงมาจากองค์พระมหากษัตริย์ การใช้อำนาจให้เป็นไปตามวิธีการในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๒ สถาปนาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายให้แก่พระมหากษัตริย์ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร

มาตรา ๒๓ ศาลทุกชั้นเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์

หมวดสี่

มาตรา ๒๕ ราชบัลลังก์กัมพูชา เป็นมรดกของราชอาณาจักรโดยผู้สืบสายมาจากพระองค์วง

มาตรา ๒๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้ง ถอดถอนข้าราชการ หลังจากที่ได้ทรง เรียกประชุมองคมนตรีแล้ว

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลง โดยมีใครทรงแต่งตั้งรัชทายาทให้คณะองคมนตรีประชุม
แต่งตั้งพระประมุของค์ใหม่ โดยถือคะแนนเสียงข้างมากในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน
ให้ประธานออกเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๘ คณะองคมนตรีประกอบด้วย ประธานสภาพระบรมวงศานุวงศ์ ประธานสภาผู้แทน
ราษฎร ประธานสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรี พระสังฆราชทั้งสอง
นิกาย ประธานศาลฎีกา ให้ประธานสภาพระบรมวงศานุวงศ์เป็นประธานองคมนตรี

มาตรา ๒๙ นิตินิภาวะแห่งพระมหากษัตริย์กำหนดไว้เมื่อพระชนมายุ ๑๘ พรรษา ในกรณีที่ยังทรง
พระเยาว์หรือไม่สามารถใช้พระราชอำนาจได้ ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ใช้พระราชอำนาจแทน คณะองคมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยว่าในกรณีใดไม่ทรงสามารถใช้
พระราชอำนาจได้ และแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ขึ้นโดยเลือกจาก
พระบรมวงศานุวงศ์องค์ใดองค์หนึ่ง

มาตรา ๓๐ เมื่อราชบัลลังก์ว่างลง โดยมีใครแต่งตั้งรัชทายาท คณะองคมนตรีจะต้องประชุม
กันภายใน ๓ วัน หลังจากที่ราชบัลลังก์ว่างลง เพื่อแต่งตั้งพระประมุของค์ใหม่
ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ยังทรงพระเยาว์ก็ให้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ในคราวเดียวกัน ให้ประธานองคมนตรี เป็นผู้เปิดการประชุมในวาระก่อน ถ้าประ
ธานองคมนตรีไม่เกิดก็ให้เปิดประชุมในวันที่สามตามความในวาระก่อน ในกรณีที่
จะต้องวินิจฉัยว่า องค์พระมหากษัตริย์ในราชบัลลังก์ไม่ทรงสามารถปฏิบัติพระราช
ภารกิจได้ ประธานองคมนตรีจะเปิดประชุมโดยตนเอง หรือตามคำร้องขอจาก
องคมนตรีอย่างน้อย ๒ นายก็ได้ ถ้าคณะองคมนตรีวินิจฉัยว่าไม่ทรงสามารถปฏิบัติ
พระราชภารกิจได้ ให้คณะองคมนตรีแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ขึ้น
องค์หนึ่ง

มาตรา ๓๐ (ทวี) ในกรณีที่มิอาจแต่งตั้งพระมหากษัตริย์องค์ใหม่ เนื่องจากสถานการณ์
จำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ คณะองคมนตรีจำต้องปฏิบัติตามความใน
มาตรา ๓๐ เพื่อแต่งตั้งคณะผู้สำเร็จราชการขึ้นทำหน้าที่แทนองค์พระมหากษัตริย์
ชั่วคราวภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ประกอบด้วยสมาชิก ๓ นาย และประธานคณะผู้สำเร็จราชการจะต้องเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ การลงมติใด ๆ ของคณะผู้สำเร็จราชการจะต้องได้เสียงเอกฉันท์ และการใช้พระราชอำนาจใด ๆ จะต้องได้รับการลงนามเห็นชอบจากสมาชิกทุกคน คณะองคมนตรีจะเลือกสมาชิกคณะผู้สำเร็จราชการสำรองไว้ ๒ นาย เพื่อแต่งตั้งแทนสมาชิกในตำแหน่งในกรณีที่สมาชิกในตำแหน่งขาดประชุม หรือมีอาจะเข้าประชุมได้ในกรณีที่ประธานคณะขาดการประชุม หรือมีอาจะเข้าประชุมให้แต่งตั้งสมาชิกในตำแหน่งคนหนึ่งตามลำดับอาวุโสในการแต่งตั้งขึ้นทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมชั่วคราว และแต่งตั้งสมาชิกสำรองหนึ่งนายให้เข้าประชุมแทนตามลำดับอาวุโสในการแต่งตั้ง เมื่อถึงสมัยเปิดประชุมครั้งแรกของสภาแต่ละชุดคณะองคมนตรีจะต้องพิจารณาอายุเวลาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคณะผู้สำเร็จราชการต่อไปอีก เมื่อเห็นว่ายังไม่สมควรแต่งตั้งพระมหากษัตริย์องค์ใหม่โดยเหตุผลจำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศในกรณีที่ประธานคณะผู้สำเร็จราชการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่มีกำหนดเวลา คณะองคมนตรีจะต้องแต่งตั้งประธานคณะผู้สำเร็จราชการคนใหม่ภายในระยะเวลา ๓ วัน

มาตรา ๓๑ (แก้ไขเพิ่มเติม) ภายในระยะเวลา ๔ วัน หลังจากการเปลี่ยนรัชกาลใหม่ สภาผู้แทนราษฎรต้องประชุมเพื่อฟังคำปฏิญาณของพระมหากษัตริย์ผู้สำเร็จราชการ หรือคณะผู้สำเร็จราชการตามแต่กรณี

มาตรา ๓๒ ก่อนทรงรับพระราชอำนาจหน้าที่ พระมหากษัตริย์จะต้องทรงกล่าวคำปฏิญาณต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังข้อความต่อไปนี้

"ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า จะปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายแห่งราชอาณาจักร และอุทิศตนเพื่อผลดีต่อประเทศชาติและประชาชน"

มาตรา ๓๓ (แก้ไขเพิ่มเติม) ผู้สำเร็จราชการจะเข้ารับตำแหน่ง หลังจากที่ได้ปฏิญาณตนต่อสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ดังคำปฏิญาณที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ เพิ่มเติมต่อท้ายว่า "และจงรักภักดีต่อราชบัลลังก์" คณะผู้สำเร็จราชการจะเข้ารับตำแหน่งหลังจากที่ได้ปฏิญาณตนต่อสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ดังคำปฏิญาณที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ เพิ่ม

ต่อท้ายว่า "และจงรักภักดีต่อราชบัลลังก์" ประธานและสมาชิกคณะผู้สำเร็จ
ราชการแทนพระองค์ไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนและผลประโยชน์อื่น ๆ เหมือน
พระมหากษัตริย์ รวมทั้งไม่มีสิทธิพำนักอยู่ในพระราชวังด้วย แต่อาจจะได้รับ
ค่าตอบแทนตามควรแก่กรณีซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมาย (พระราชกฤษฎีกาที่ ๓๕๔
ลงวันที่ ๕/๔/๖๐)

มาตรา ๓๔ ในระยะเวลาตั้งแต่เมื่อราชบัลลังก์ว่างลงจนถึงเมื่อพระมหากษัตริย์องค์ใหม่ หรือ
ผู้สำเร็จราชการกล่าวคำปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่ง ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ทำหน้าที่ประชุมรัฐสภาที่เห็นสมควร ในกรณีที่มีได้ทรงประทับอยู่ในกัมพูชา หรือไม่
ทรงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ชั่วคราว พระมหากษัตริย์จะทรงมอบหมายให้คณะหนึ่ง
ทำหน้าที่แทนพระองค์ โดยทรงแต่งตั้งประธานและสมาชิกจากบุคคลภายนอกคณะ
รัฐบาล

มาตรา ๓๕ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐ ทรงเป็นที่สักการะและมีอาชวาลงละเมิก
ได้

มาตรา ๓๖ พระมหากษัตริย์ทรงประกาศใช้กฎหมายตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๓ ของรัฐ-
ธรรมนูญนี้ในระหว่างที่ยังมิทรงประกาศใช้กฎหมายนั้น อาจจะมีพระราช
สาส์นลายลักษณ์อักษรขอให้สภาผู้แทนราษฎรและสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักร
พิจารณาร่างกฎหมายฉบับใหม่ สภาทั้งสองจะต้องรับไว้พิจารณาตามที่ทรงขอมา

มาตรา ๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติม) พระมหากษัตริย์ทรงติดต่อกับสภาผู้แทนราษฎร สภาที่ปรึกษาแห่ง
ราชอาณาจักร สภาจังหวัด และสภานครหลวง โดยทรงพระราชสาส์นอาจจะทรง
แนะนำบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร
สภาจังหวัด และสภานครหลวง เพื่อให้ชี้แจงแนะนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อสภา

มาตรา ๓๘ พระมหากษัตริย์ทรงเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ และ
๖๐ ของรัฐธรรมนูญนี้ ทรงยุบสภาผู้แทนราษฎรตามคำร้องขอของคณะรัฐมนตรี
การยุบสภาดังกล่าวจะกระทำได้เพียง ๑ ครั้งสำหรับเหตุผลในการขอยุบสภา
เรื่องเดียวกัน ในกรณีที่มีการยุบสภาจะต้องมีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ภายในระยะ
เวลาไม่เกิน ๒ เดือน

- มาตรา ๓๘ พระมหากษัตริย์ทรง เลือกลงตัวนายกรัฐมนตรี ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีคนอื่น ๆ ที่นายกรัฐมนตรีเสนอชื่อมา
- มาตรา ๔๐ พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประธานในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี และทรงรับรายงานการ ประชุมคณะรัฐมนตรี
- มาตรา ๔๑ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีคนหนึ่ง หรือหลายนายจะต้องลงนามสนองพระบรม ราชโองการทุกครั้ง ยกเว้นเรื่องกิจการภายในของสำนักพระราชวัง
- มาตรา ๔๒ พระมหากษัตริย์ทรงจัดตั้งพระ ราชทานชั้นยศของข้าราชการ พลเรือนและทหาร ทรงจัดตั้งและพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แห่งราชอาณาจักร
- มาตรา ๔๓ พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งตุลาการตามคำเสนอแนะของคณะกรรมการ ข้าราชการ ตุลาการ
- มาตรา ๔๔ พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานอภัยโทษและ ลดหย่อนโทษ
- มาตรา ๔๕ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพแห่งราชอาณาจักร
- มาตรา ๔๖ (แก้ไขเพิ่มเติม) พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยในสนธิสัญญา หรือขอ ตกลงกับต่างประเทศ และทรงให้สัตยาบันสนธิสัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ ที่ ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
- มาตรา ๔๗ (ใหม่) พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและมอบสาส์นตราตั้งแก่เอกอัครราชทูตและ ผู้แทนผู้มีอำนาจเต็มไปประจำต่างประเทศ เอกอัครราชทูตและผู้แทนผู้มีอำนาจ เต็มต่างประเทศจะต้อง เข้า เฝ้าถวายสาส์นตราตั้งต่อพระมหากษัตริย์
- มาตรา ๔๘ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจในการมอบหมายหน้าที่ เกี่ยวกับการ พระราช- ทานยศและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนและทหาร และการลงนามในสนธิสัญญาได้

หมวดหก

ว่าด้วยสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔๙ พลเมืองกัมพูชาทั้งชายหญิง อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ทุกคนมีสิทธิออกเสียง เลือกลงตัว เว้นแต่ผู้ที่ขาดสิทธิพลเมืองและขาดคุณสมบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เลือกตั้งทหาร ประจำการ และภิกษุในพุทธศาสนาไม่มีสิทธิเลือกตั้งและรับการเลือกตั้ง

มาตรา ๕๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ ทั้งชายและหญิงมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การขาดคุณสมบัติรับเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะดำรงตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะไม่ได้

มาตรา ๕๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่ง ๔ ปี โดยการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไป และโดยตรงจากประชาชน อำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อสภาผู้แทนราษฎรใหม่เข้ารับหน้าที่ ในกรณีที่มีอาจจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ เมื่อหมดอายุสภาแล้วพระมหากษัตริย์อาจจะทรงให้ยุบอายุสภาเก่าต่อไปได้ ออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ในกรณีที่มิใช่ผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งถึงแก่กรรม ถูกปลด หรือไล่ออกจากสมาชิกภาพ ให้มีผู้เข้าดำรงตำแหน่งแทนตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเลือกตั้ง การถวายคำร้องขอให้พระมหากษัตริย์ทรงปลดผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งออกจากสมาชิกภาพจะต้องได้เสียงข้างมากเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตที่สมาชิกผู้นั้น เป็นผู้แทนอยู่ในกรณีดังกล่าว ให้มีการเลือกตั้งในเขตนั้นใหม่ ถ้าการหยั่งเสียงของรัฐบาลและสมาชิกสภาซึ่งได้รับแต่งตั้งจากสภาอีก ๔ นาย ปรากฏว่าคำร้องให้ปลดผู้แทนผู้นั้นได้เสียงเห็นชอบด้วยจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตนั้นตามจำนวนที่ต้องการ

มาตรา ๕๒ ก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่สภาจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกสภาเสียก่อน

มาตรา ๕๓ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรแต่ละชุดจะเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้ไม่ขาดคุณสมบัติจะต้องประกาศว่าคำปฏิญาณตนต่อพระมหากษัตริย์ดังต่อไปนี้ "ข้าพเจ้าขอแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญ และจะพยายามปฏิบัติในทุกวิถีทางเพื่อผลดีของประเทศชาติ" ผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกเข้ามาในระหว่างอายุเวลาของสภาและมีคุณสมบัติครบถ้วนจะต้องกล่าวคำ

ปฏิญาณดังกล่าวต่อพระมหากษัตริย์ในพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาในเวลาเกี่ยวกับข้าราชการ

- มาตรา ๕๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มีใช้ เป็น
ผู้แทน เฉพาะ เขตที่ตนได้รับเลือก และจะต้องไม่อยู่ในอาณัติหรือคำสั่งใด ๆ
- มาตรา ๕๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอาจจะถูกฟ้องร้อง ถูกคน ถูกจับกุมคุมขังหรือพิจารณาคดี
เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน
บทบัญญัติในวรรคก่อนถือเป็นเอกสิทธิ์ของสภา
- มาตรา ๕๖ ในระหว่างที่อยู่ในสมาชิกภาพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอาจจะถูกฟ้องร้องหรือ
จับกุมในคดีอาญา นอกจากสภาจะยินยอม เว้นแต่ในคดีที่เป็นความผิดโดยชัดแจ้ง
การจับกุมหรือฟ้องร้องสมาชิกสภาอาจจะระงับไว้ก่อนได้ ถ้าสภาร้องขอด้วย
คะแนนเสียงข้างมาก ๔ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิก
- มาตรา ๕๗ สมาชิกสภาผู้ใดที่ยังอยู่ในสมาชิกภาพ ถ้าถูกลงโทษจะมีอาจจะปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้ขาดจากคุณสมบัติการ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สภาเป็นผู้ประกาศขาด
คุณสมบัติดังกล่าว
- มาตรา ๕๘ ผู้แทนราษฎรได้รับเบี้ยประชุมตามอัตราเทียบเท่ากับเงินเดือนข้าราชการ ชั้นสูง
- มาตรา ๕๙ สภาผู้แทนราษฎร เปิดประชุมสมัยสามัญอย่างน้อยปีละ ๒ สมัย สมัยประชุมสามัญ
มีกำหนดเวลาอย่างน้อยสมัยละ ๓ เดือน พระมหากษัตริย์ทรง เปิดประชุมสมัย
สามัญ
- มาตรา ๖๐ สภาเปิดประชุมสมัยวิสามัญตามพระราชโองการ ของพระมหากษัตริย์ หรือตาม
คำขอของคณะรัฐมนตรี หรือตามคำขอของสมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน
๓ ระยะเวลาการประชุมสมัยสามัญให้กำหนดในวาระที่เปิดการประชุม
- มาตรา ๖๑ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำในนครหลวง และในที่ประชุมซึ่งได้จัด
ทำไว้เป็นพิเศษโดยเฉพาะ เว้นแต่ในกรณีที่สภาจะตกลงให้เป็นอย่างอื่นในวาระ
ที่เปิดประชุมตามควรแก่กรณี
- มาตรา ๖๒ นอกเหนือไปจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ก่อน การประชุมสภาในสถานที่และ
เวลาที่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ให้ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลผูกพัน

- มาตรา ๖๓ ในวาระเปิดสมัยประชุมแต่ละครั้ง พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานสาส์นหรือเสด็จมาอ่านสาส์นต่อสภา
- มาตรา ๖๔ สภาผู้แทนราษฎรวางระเบียบข้อบังคับภายในของตนเอง
- มาตรา ๖๕ อำนาจหน้าที่ในการออกเสียงผ่านร่างกฎหมายเป็นสภาโดยเฉพาะ จะแบ่งมอบหมายให้ผู้ใดกระทำได้
- มาตรา ๖๖ การให้อภัยโทษจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการให้อภัยโทษ
- มาตรา ๖๗ สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ผ่านร่างกฎหมายงบประมาณแห่งชาติและให้ความเห็นชอบในบัญชีการเงินแห่งชาติตามคำแนะนำของสภาจังหวัดและสภานครหลวง สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการยืมเงินของประเทศตามคำแนะนำของสภาจังหวัด การกำหนดวงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับข้าราชการ เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะ นอกจากนั้นสภายังมีอำนาจจะพิจารณาจำนวนเงินที่แบ่งถวายแก่องค์ประมุขตามที่บัญญัติไว้ในหมวดว่าด้วยเงินอุดหนุนของกฎหมายงบประมาณแห่งชาติด้วย
- มาตรา ๖๘ (ใหม่) สภาผู้แทนราษฎรอาจจะเชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาชี้แจงเรื่องสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ตามคำขอของสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง
- มาตรา ๖๙ (ใหม่) สภาผู้แทนราษฎรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารไต่ถามบทบัญญัติแห่งหมวด ๗ สภาอาจจะพิจารณาการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการผู้ใดคนหนึ่ง หรือการปฏิบัติใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องต่อผลประโยชน์ของประชาชน
- มาตรา ๗๐ (ใหม่) สภาผู้แทนราษฎรอาจจะขอให้รัฐบาลลงโทษข้าราชการผู้ใดคนหนึ่งโดยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาจะถือเป็นเด็ดขาดและมีผลบังคับใช้เมื่อสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร ออกเสียงเห็นชอบด้วยโดยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
- มาตรา ๗๑ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีองค์ประชุมครบ ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิก
- มาตรา ๗๒ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยเปิดเผย แต่สภาอาจจะมามีมติให้ประชุมลับได้ตามคำขอของคณะรัฐบาล ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาอย่างน้อย ๕ นาย รายงานการประชุมสภาในวาระประชุมเปิดเผยให้ลงมติพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ถ้าภายในระยะเวลา ๑๘ เดือน สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความไว้วางใจแก่คณะ
รัฐบาลตามมาตรา ๑๐๑ และ ๑๐๒ ถึงสองครั้งแล้ว คณะรัฐมนตรีอาจจะปรึกษา
หารือกับประธานสภาเพื่อขอยุบสภาได้ พระมหากษัตริย์ทรงประกาศยุบสภาตามมติ
ของคณะรัฐมนตรีบทบัญญัติในวรรคก่อนจะมีผลบังคับใช้ได้เฉพาะภายหลังระยะเวลา
๑๘ เดือนแรกของอายุเวลาแห่งสภาผู้แทนราษฎรชุดนั้น ๆ เท่านั้น

หมวดหก

ว่าด้วยสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร

มาตรา ๓๔ สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับแต่งตั้ง และสมาชิกที่ได้รับ
เลือกตั้งโดยตรงจากการเลือกตั้ง สมาชิกต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี สมาชิกสภา
ที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา ๓๕ สมาชิกแต่งตั้งมีจำนวน ๒ นาย แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์จากคณะพระบรมวงศานุวงศ์

มาตรา ๓๖ สภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร อีก ๒ นาย
โดยเลือกจากบุคคลภายนอกตามคะแนนเสียงข้างมากสูงสุด

มาตรา ๓๗ สภาจังหวัดและสภานครหลวงเลือกตั้งสมาชิกสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักรจำนวน ๘
นายเป็นผู้แทนจากแต่ละภาคและจากพนมเปญ โดยสภาจังหวัดเป็นผู้เลือกผู้แทน
จากแต่ละภาคและสภานครหลวง เป็นผู้เลือกผู้แทนจากพนมเปญ
สมาชิก ๘ นาย ซึ่งเป็นผู้แทนของภาคมีดังต่อไปนี้

ภาคที่หนึ่ง	ไค้แก	กรุงพนมเปญ
ภาคที่สอง	ไค้แก	จังหวัดกำปงจาม
ภาคที่สาม	ไค้แก	จังหวัดกันดาล
ภาคที่สี่	ไค้แก	จังหวัดพระตะบองและเสียมราฐ
ภาคที่ห้า	ไค้แก	จังหวัดกำปอตและตาแก้ว
ภาคที่หก	ไค้แก	จังหวัดเปร เวียงและสวายเรียม

ภาคที่เจ็ด ไท่แก๊ จังหวัดกำปลสมือ กำปลชนัง และโพธิสัตย์

ภาคที่แปด ไท่แก๊ จังหวัดกำพงฆม กระแยะ และสตีงเครง

มาตรา ๓๕ ให้มีสมาชิกสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักรอีก ๘ นาย เลือกตั้งโดยตรงจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การเลือกตั้งสมาชิกดังกล่าวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งให้มีสมาชิกสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักรอีก ๔ นาย เป็นผู้แทนจากฝ่ายข้าราชการ

มาตรา ๔๐ สมาชิกภาพแห่งสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักรมีอายุเวลาดาวละ ๔ ปี สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร เปิดสมัยการประชุมคราวเดียวกันกับสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔๑ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๕ (วรรค ๒) ๕๐ (วรรค ๒) ๕๑ (วรรค ๒ และ ๓) ๕๒ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๑ ๖๔ ๖๕ ๗๑ และ ๗๒ แห่งรัฐธรรมนูญนี้มีผลบังคับใช้แก่สภาที่ปรึกษาราชอาณาจักรด้วย

ในกรณีที่ทรงมีพระบรมราชโองการให้สมาชิกผู้ใดคนหนึ่งออกจากสมาชิกภาพเป็นรายบุคคลตามคะแนนเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงตามบัญชีครั้งสุดท้าย ให้มีการเลือกตั้งใหม่เพื่อซ่อมแทนสมาชิกที่ออกไป ทั้งนี้ถ้าผลการหยั่งเสียงของฝ่ายรัฐบาลร่วมด้วยสมาชิกที่ได้รับแต่งตั้งจากสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรอีก ๔ นาย ปรากฏว่าคำร้องให้ปลดสมาชิกผู้หนึ่งมีมูลและได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงตามบัญชีดังกล่าว

มาตรา ๔๒ (ใหม่) สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรมีส่วนในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารได้ภายใต้บทบัญญัติแห่งหมวด ๗ ว่าด้วยสภาจังหวัดและสภานครหลวง และตามมาตรา ๖๕ และ ๗๖ ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔๓ สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรมีหน้าที่พิจารณา ร่างกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรในวาระแรก และพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่รัฐบาลเสนอให้พิจารณา ในการพิจารณาร่างกฎหมายและร่างกฎหมายงบประมาณ สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรจะต้องมีมติอย่างซ้าภายในระยะเวลา ๑ เดือน ในกรณีที่รับคว่อนอย่างซ้าภายในระยะเวลา ๕ วันถ้าสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรมีมติเห็นชอบด้วย หรือมิได้มีมติประการใดภายในระยะเวลาที่กำหนดในวรรคก่อน ให้ประกาศใช้กฎหมายนั้นตาม

ร่างที่ผ่านมติของสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลา ๑๐ วัน ในกรณีรีบด่วน
 อย่างช้า ๒ วัน ในกรณีที่สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรขอแก้ไขร่าง สภาผู้แทน
 ราษฎรจะต้องพิจารณาใหม่ทันทีในวาระที่สอง โดยพิจารณาเฉพาะตอนที่ขอแก้ไข
 ว่าจะรับหรือไม่รับตามที่ขอแก้ไขทั้งหมดหรือบางส่วนได้ การพิจารณาทั้งสองวาระนี้
 จะต้องกระทำภายในกำหนดเวลา ๑ เดือน (ลดลงเหลือ ๑๕ วัน สำหรับร่าง
 กฎหมายงบประมาณหรือร่างกฎหมายทางการคลัง และเหลือ ๒ วัน สำหรับในการ
 รีบด่วน) ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเกินกว่ากำหนดเวลาโดยไม่เห็นชอบกับการ
 ขอแก้ไขให้เลื่อนกำหนดออกไป เพื่อให้สภาทั้งสองหารือตกลงกันได้เท่าที่จำเป็น
 ในกรณีที่สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายนั้นทั้งหมด สภา
 ผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างกฎหมายนั้นใหม่ในวาระที่สองได้ ภายหลังจากกำหนดเวลา
 ๒ เดือนไปแล้ว (ลดลงเหลือ ๑ เดือนสำหรับร่างกฎหมายงบประมาณและการคลัง
 และ ๔ วันสำหรับในการรีบด่วน) ร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาในวาระที่สอง
 โดยการลงคะแนนเสียง เปิดเผยและได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบเกินกว่ากึ่งหนึ่งของ
 จำนวนสมาชิก ให้ประกาศใช้กฎหมายได้ภายในกำหนดเวลา ๑๐ วัน ในกรณีรีบ
 ด่วนภายใน ๒ วัน

หมวดเจ็ด

ว่าด้วยสภาจังหวัดและสภานครหลวง

มาตรา ๔๔ (ใหม่) ให้มีสภาประจำในแต่ละจังหวัดและในนครหลวง ประกอบด้วยผู้แทนจาก
 ทุกอำเภอในแต่ละจังหวัดและจากทุกเขตของนครหลวง สมาชิกสภาจังหวัดได้รับ
 เลือกตั้งจากการเลือกตั้งทั่วไปและโดยตรงจากพลเมืองกัมพูชาทั้งชายและหญิง
 ที่มีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ และอาศัยอยู่ในอำเภอหรือเขตนั้น ๆ การประชุมสภา
 จังหวัดหรือสภานครหลวงจะต้องกระทำภายในเขตจังหวัด หรือในเขตนครหลวง
 ณ สถานที่ซึ่งได้จัดไว้เป็นพิเศษภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๑

มาตรา ๔๕ (แก้ไขเพิ่มเติม) พลเมืองทุกคนทั้งชายและหญิงที่มีอายุครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกภาพแห่งสภานี้มีกำหนดหมดอายุเวลา ๒ ปี แต่อาจจะหมดลงได้ก่อนกำหนดเวลาดังกล่าว ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๑

มาตรา ๔๖ (ใหม่) สมาชิกสภาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้รับสิทธิและความคุ้มกันทางสภา เช่นเดียวกัน แต่ได้รับค่าตอบแทนน้อยกว่า โดยกำหนดไว้ตามกฎหมายเทียบเท่าข้าราชการชั้นสอง

มาตรา ๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติม) ให้มีกฎหมายกำหนดจำนวนสมาชิกสภาจังหวัดและสภานครหลวง และระเบียบข้อบังคับของสภาด้วย ให้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๕ (วรรค ๒) ๕๐ (วรรค ๒) ๕๑ (วรรค ๒, ๓ และ ๔) ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๖ ๕๗ ๖๔ ๖๕ ๗๑ และ ๗๒ มีผลบังคับใช้กับสภาจังหวัดและสภานครหลวง

มาตรา ๔๘ (ใหม่) สภาจังหวัดและสภานครหลวงมีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือและให้ความเห็นชอบในร่างกฎหมายงบประมาณแห่งชาติ บัญชีการเงิน และการกู้ยืมเงินของรัฐ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำสนธิสัญญากับต่างประเทศ สภาจะต้องให้คำแนะนำอย่างซื่อภายในกำหนดเวลา ๑ เดือน ภายหลังจากพิจารณารวบรวมและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบัญชีการเงิน

มาตรา ๔๙ (ใหม่) สภาจังหวัดและสภานครหลวงมีหน้าที่ลงมติให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายงบประมาณจังหวัด เทศบาล และตำบล และตรวจรับรองบัญชีเงินของจังหวัด เทศบาล และตำบล สภานี้มีหน้าที่พิจารณาให้ เก็บหรือยกเลิกภาษีของ จังหวัดหรือเทศบาลได้ตามหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้บัญญัติขึ้น

มาตรา ๕๐ (ใหม่) สภาจังหวัดอาจเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐบาลพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับกิจการสาธารณะตามแผนการแห่งชาติ สภามีหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารงานของจังหวัดหรือของนครหลวง

มาตรา ๕๑ (ใหม่) สภาจังหวัดมีสิทธิซักถามข้าราชการได้ ถ้าสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกไม่ไว้วางใจผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่า

ราชการนครหลวงหรือประธานศาลชั้นต้น ให้นำมติดังกล่าวเสนอต่อสภาที่ปรึกษา
แห่งราชอาณาจักร ซึ่งจะต้องพิจารณาลงมติในเรื่องนี้ภายในกำหนดเวลา ๑ เดือน
นับแต่วันที่ได้รับเรื่องไว้และถ้าสภาที่ปรึกษาราชอาณาจักร ลงมติเห็นชอบด้วยโดย
คะแนนเสียงข้างมาก ๓ ใน ๔ รัฐบาลจะต้องย้ายข้าราชการผู้นั้นออกจากตำแหน่ง ไป
สำหรับข้าราชการอื่น ๆ รัฐบาลจะต้องย้ายออกจากตำแหน่ง ถ้าสภาจังหวัดหรือ
สภานครหลวงมีมติไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกและสภา
ที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร ลงมติเห็นชอบด้วยโดยคะแนนเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนสมาชิก ภายในระยะเวลา ๒ ปีที่รับราชการ ถ้าข้าราชการผู้นั้นผู้ใด
ถูกสั่งย้ายภายใต้บทบัญญัติแห่งวรรคก่อนถึง ๓ ครั้ง ให้นำเสนอให้สภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาให้ออกจากราชการมติให้ออกดังกล่าวจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากเกิน
กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่มีมติให้ออก รัฐบาลจะต้อง
ลดชั้นข้าราชการผู้นั้นลง

หมวดแปด

- มาตรา ๕๒ (ใหม่) สมัชชาแห่งชาติมีหน้าที่จะให้ประชาชนได้ทราบ ถึงกิจการต่างๆ ของ
ประเทศโดยตรง ประชาชนกัมพูชาทั้งชายและหญิงมีสิทธิ เข้าร่วมอภิปรายในที่ประชุม
สมัชชาแห่งชาติ
- มาตรา ๕๓ (ใหม่) สมัชชาแห่งชาติเปิดประชุมอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยนายกรัฐมนตรีเป็น
ผู้เปิดประชุมให้สมัชชาเลือกประธานสมัชชา
- มาตรา ๕๔ (ใหม่) ให้สมัชชาแห่งชาติลงมติแถลงความต้องการ ของที่ประชุมต่อรัฐบาลหรือแถลง
เจตน์จำนงของที่ประชุมต่อสภาผู้แทนราษฎร
ให้มีกฎหมายกำหนดองค์ประกอบและหน้าที่ของสมัชชาแห่งชาติ
- มาตรา ๕๕ (ใหม่) สภาผู้แทนราษฎรอาจให้มีการออกเสียงแสดงประชามติในปัญหาต่าง ๆ ได้
ตามมติของสมัชชาแห่งชาติ

หมวดเก้า

ว่าด้วยคณะรัฐมนตรี

- มาตรา ๘๖ คณะรัฐมนตรีประกอบเป็นคณะรัฐบาลของพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยรัฐมนตรีไม่เกิน ๑๖ นาย รวมทั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการด้วย สมาชิกรัฐสภาได้รับเลือกตั้งให้เป็นรัฐมนตรีได้ส่วนรัฐมนตรีนั้นอาจจะเลือกจากสมาชิกรัฐสภาหรือบุคคลภายนอกก็ได้ รัฐมนตรีต้องมีความรับผิดชอบเหมือนกัน ทั้งภายในและภายนอกสภา
- มาตรา ๘๗ เมื่อเปิดประชุมสภาชุดใหม่หรือหลังจากที่คณะรัฐมนตรีลาออก พระมหากษัตริย์จะทรงปรึกษาหารือกับประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร หลังจากนั้นจะทรงเลือกตัวนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้เลือกตัวรัฐมนตรีจะต้องได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร โดยการลงคะแนนเสียงเปิดเผยและโดยคะแนนเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
- มาตรา ๘๘ คณะรัฐมนตรีรับผิดชอบเป็นส่วนรวมต่อสภาผู้แทนราษฎรในการบริหารทั่วไป และรัฐมนตรีแต่ละคนรับผิดชอบเป็นส่วนตัวต่อนายกรัฐมนตรี
- มาตรา ๘๙ รัฐมนตรีไม่อาจจะบอกปิดความรับผิดชอบได้ทั้งในทางลายลักษณ์อักษร หรือในทางวาจา
- มาตรา ๑๐๐ รัฐมนตรีจะต้องชี้แจงบัญชีใช้จ่ายในการบริหารงานของกระทรวงของตนต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามคำขอของผู้แทนคนหนึ่งหรือหลายนายจะโดยการตั้งคำถามเป็นทางวาจาหรือทางลายลักษณ์อักษร หรือจะโดยการเสนอเป็นญัตติก็ได้
- มาตรา ๑๐๑ การเสนอญัตติขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร กระทำได้ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอญัตตินี้แต่เพียงผู้เดียว สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาลงมติในญัตติขอความไว้วางใจได้ภายหลังที่ได้รับญัตตินี้แล้วเป็นเวลา ๑ วันเต็ม การออกเสียงลงคะแนนจะต้องกระทำโดยเปิดเผย คณะรัฐมนตรีอาจได้รับความไว้วางใจโดยคะแนนเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คณะรัฐมนตรีต้องลาออกเมื่อไม่ได้รับความไว้วางใจ

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะรัฐมนตรีอยู่ในตำแหน่งต่อไปเพื่อปฏิบัติงานประจำยกเว้นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นายกรัฐมนตรีชั่วคราว ซึ่งจะแต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยชั่วคราวตามความเห็นชอบของสำนักงานสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๐๙ รัฐมนตรีที่มีได้เป็นสมาชิกสภาจะได้รับค่าทดแทนตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ และ ๕๖ แห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๐ รัฐมนตรีอาจถูกกลงโทษคดีอาญาหรือประพฤติกมิชอบได้ในระหว่างที่อยู่ในตำแหน่ง ถ้าในคดีดังกล่าวในวรรคก่อน หรือในคดีความผิดชั้นอุกฤษฎ์ซึ่งรัฐมนตรีได้กระทำ ในขณะที่อยู่ในตำแหน่ง สภาผู้แทนราษฎร อาจตั้งศาลสูงขึ้นพิจารณาให้ศาลลงมติเรื่องนี้โดยการลงคะแนนลับ และโดยถือคะแนนเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม ยกเว้นสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินคดี

มาตรา ๑๑๑ ศาลสูงประกอบด้วยสมาชิก ๕ นาย ได้แก่ผู้พิพากษาชั้นสูง ๒ นาย ผู้ที่สภาผู้แทนราษฎรเลือก ๑ นาย และผู้ที่สภาที่ปรึกษาฯราชอาณาจักรเลือกอีก ๒ นาย ให้สภาแต่ละชุดกำหนดตัวสมาชิกศาลสูงของตนไว้ในการเปิดประชุมครั้งแรกและให้อยู่ในตำแหน่งตามกำหนดอายุเวลาของสภานั้น ๆ

มาตรา ๑๑๒ ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการเลือกตัวสมาชิกศาลสูง ซึ่งเป็นผู้พิพากษาชั้นสูงอีก ๒ นาย กำหนดอายุเวลาที่ให้อยู่ในตำแหน่งองค์ประกอบและวิธีการพิจารณาของศาลสูง

หมวดสิบ

ว่าด้วยอำนาจตุลาการ

มาตรา ๑๑๓ ให้มีกฎหมายกำหนดองค์ประกอบทางตุลาการ

มาตรา ๑๑๔ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ ให้มีคณะกรรมการตุลาการคณะหนึ่งทำหน้าที่

คูแลร์กีฆาระ เบียมวินัยและความเป็นอิสระของผู้พิพากษา

- มาตรา ๑๐๒ คณะรัฐมนตรีต้องลาออกเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ตำหนิรัฐบาล การลงมติดังกล่าวจะกระทำได้อหลังจากที่ได้เสนอนญัตตินี้แล้วเป็นเวลา ๑ วันเต็ม การออกเสียงลงมติให้กระทำได้โดยเปิดเผย มติให้ตำหนิรัฐบาลต้องได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยโดยคะแนนเสียง เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
- มาตรา ๑๐๓ (ใหม่) ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๘๘ ๑๐๑ และ ๑๐๒ สภาผู้แทนราษฎรอาจไม่ให้ความไว้วางใจรัฐมนตรีแต่ละนาย หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการแต่ละนายเป็นรายบุคคล หรือลงมติตำหนิรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการแต่ละนายเป็นรายบุคคลก็ได้ ในกรณีใดกรณีหนึ่งรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการนั้น ๆ จะต้องลาออกจากคณะรัฐมนตรี ถ้าหัวหน้าคณะรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วยที่จะให้รัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการผู้นั้นลาออก ให้เสนอนญัตติขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร
- มาตรา ๑๐๔ คณะรัฐมนตรีประชุมทุกสัปดาห์จะโดยการประชุม เต็มคณะซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประธานหรือประชุมพิจารณา เรื่องใด เรื่องหนึ่งซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานก็ได้
- มาตรา ๑๐๕ รัฐมนตรีมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาผู้แทนราษฎร สภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร และคณะกรรมการของสภาทั้งสองได้เมื่อใดขอเข้าฟังแล้วรัฐมนตรีอาจจะขอให้คณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติ เรื่องใด เรื่องหนึ่ง เข้ามาช่วยในการพิจารณา เรื่องนั้น ๆ
- มาตรา ๑๐๖ นายกรัฐมนตรีอาจแบ่งอำนาจในการบริหารให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งช่วยเหลือปฏิบัติได้
- มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่างลง ให้มีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าตำแหน่งนี้ว่างลงอย่างแน่นอนหรือคณะรัฐมนตรีอาจจะแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีขึ้นชั่วคราว ถ้าตำแหน่งนี้ว่างลงชั่วคราวเท่านั้นก็ได้ พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประธานคณะกรรมการนี้ ซึ่งประกอบด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธาน

กรรมการซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ๒ นาย

กรรมการซึ่งสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง ๒ นาย

กรรมการซึ่งคณะผู้พิพากษาเลือกตั้ง ๒ นาย

ในกรณีที่มีได้ทรงเสด็จมา เป็นองค์ประธานในที่ประชุม ให้รองประธานทำหน้าที่
เว้นแต่จะทรงโปรดเกล้าแต่งตั้งให้สมาชิกผู้ใดคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม
คราวนั้นคณะกรรมการลงมติในเรื่องต่าง ๆ โดยถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์
ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้มีกฎหมาย
กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนี้โดยเฉพาะ

หมวดสิบเอ็ด

บททั่วไป

- มาตรา ๑๑๕ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรัฐ
ให้มีลักษณะการปกครองแบบมีผู้เขียน และให้มีหลักการแห่งเสรีภาพและความ
เสมอภาคซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นประกันอยู่มีอาจจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้
- มาตรา ๑๑๖ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จะมีผลเป็นการจำกัดสิทธิซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้
มอบแก่พระมหากษัตริย์นั้นจะกระทำมิได้
- มาตรา ๑๑๗ การขอแก้ไขบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกระทำได้โดยพระมหากษัตริย์ นายกรัฐมนตรี
ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักร สำหรับ
นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานสภาที่ปรึกษาแห่งราช-
อาณาจักรนั้นขอแก้ไขตามมติเห็นชอบด้วยของที่ประชุมที่ตนเป็นประธานอยู่ โดย
สมาชิกอย่างน้อย ๔ คน ร้องขอให้มีการพิจารณาลงมติจกกล่าวขึ้น
- มาตรา ๑๑๘ วิธีการแก้ไขบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามบทบัญญัติที่ว่าด้วยการพิจารณา
ผ่านร่างกฎหมายทั่วไป แต่ต้องได้คะแนนเสียงข้างมาก ๓ ใน ๔ ของจำนวน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และไม่มีการกำหนดให้เป็นกรณีรับด่วน

มาตรา ๑๑๘ การตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้เป็นหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๒๐ การกำหนดเสียงข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกนั้น มีให้นับสมาชิกที่ ตาย ลาออก ถูกไล่ออก หรือขาดคุณสมบัติ เข้าไปด้วย รวมทั้งสมาชิกที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลหรือได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ

มาตรา ๑๒๑ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ ที่มีขัดกับรัฐธรรมนูญนี้ให้มีผลใช้บังคับได้

หมวดสิบสอง

บทพิเศษ

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีหรือในสถานการณ์ที่ไม่อาจแต่งตั้งประมุของค์ใหม่ หรือคณะผู้สำเร็จ ราชการตามความในมาตรา ๓๐ และ ๓๐ (ทวิ) แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้ สภาทั้งสองประชุมร่วมกันโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ขอเปิดประชุม เพื่อมอบหมายอำนาจหน้าที่แห่งประมุขรัฐโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประ ชาชนให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งได้รับเลือกตั้งอย่างเป็นเอกฉันท์จากการออก เสียงเลือกตั้งทั่วประเทศก่อนเข้ารับตำแหน่งประมุขรัฐจะต้องกล่าวคำปฏิญาณ สภาผู้แทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญนี้ โดยเพิ่มเติม ว่า "และจะจงรักภักดีต่อราชบัลลังก์" ในกรณีที่ประมุขรัฐไม่อยู่ในกัมพูชาหรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ชั่วคราวให้มอบหมายให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติ หน้าที่แทนตามความเหมาะสม (กฎที่ ๓๕๐ ลงวันที่ ๑๔/๖/๖๐)

หมายเหตุ สมเด็จพระเจ้านโรดม สีหนุ วรมัน กษัตริย์แห่งกัมพูชาทรงมอบรัฐธรรมนูญแก่ ประชาชนเขมร เมื่อ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ กฎที่ ๔๖๔ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๑ กำหนดให้วันที่ ๖ พฤษภาคม เป็นวันหยุดราชการเนื่องในวันประกาศรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยสภาชุดที่ ๓ ในการพิจารณาวาระที่ ๒ เมื่อ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ ประกาศในกฎที่ ๒๕๗ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยสภาชุดที่ ๔ เมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๒ ประกาศในกฎที่ ๒๕๗ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒

มาตรา ๘๕ ได้รับการแก้ไขโดยสภาชุดที่ ๔ เมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๐๒
ประกาศในกฎที่ ๓๘๒ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๒

มาตรา ๘๗ ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยสภาชุดที่ ๓ ในการพิจารณาวาระที่ ๓
เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๐ ประกาศในกฎที่ ๑๖๙ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๐๐
กฎที่ ๒๘๒ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๐๑ ประกาศกฎหมายซึ่งสภาชุดที่ ๓ ลงมติ
ผ่าน ในการพิจารณาในวาระที่ ๒ เมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๐ ให้นำบทบัญญัติ
ว่าด้วยสมาชิกแห่งชาติเข้าร่วมไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นหมวดแปดมี ๔ มาตรา
(๘๒ ๘๓ และ ๘๕)

มาตรา ๘๖ ได้รับการแก้ไขโดยสภาชุดที่ ๔ วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๐๑ ประกาศ
ในกฎที่ ๒๖๖ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๐๑

มาตรา ๑๔๔ ได้รับการแก้ไขโดยสภาชุดที่ ๔ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๒ ประกาศ
ในกฎที่ ๓๓๕ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๐๒

ระเบียบการ ของสังคมาษฎร์นิยม

หมวด ๑

การ ก่อตั้ง สังคมาษฎร์นิยม

มาตรา ๑ สังคมนีได้ตั้งขึ้นระหว่างชาว เขมรทั้งหลายที่ยอมรับปฏิบัติตามระเบียบการ
นี้อยัน เป็นสังคมประชาชนอันหนึ่งมีชื่อว่า "สังคมาษฎร์นิยม" อันมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

มาตรา ๒ สังคมนีประกอบด้วยหม่อมมิตรซึ่งก่อนรับคำเรียกกรองด้วยเสรี

หมวด ๒

โครงการ และวัตถุประสงค์ของสังคม

มาตรา ๓ การตั้งของสังคมนีมีความประสงค์ก่อสร้างโครงร่าง ผู้ที่สมัครใจในอันที่
จะประกอบกิจการของชุมชนสร้างความมั่นคงและเที่ยงธรรมด้วยอุดมการณ์ที่จะปลูกสามัคคีธรรม
แก่ประชาชาติเขมร สามัคคีอันอาจจะได้รับภัยจากการมากไปด้วยพรรคการเมือง เพื่อให้
กำเนิดขึ้นในประเทศกัมพูชา ซึ่งลัทธิประชาธิปไตย สังคมนิยมและความเสมอภาค และ
ท้ายสุดเพื่อให้ประเทศชาติกลับสู่ความเจริญรุ่งเรืองดังที่ได้เคยมีในอดีต ที่จะให้เพื่อให้กลับ
คืนมา เช่นว่านั้นสังคมจะพยายามให้ความรับรองที่เพิ่มขึ้นในความหมายอันแท้จริงขององค์สาม
ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สิ่งทั้งสามนี้จะทรงอยู่ได้และจะยังประโยชน์แก่ประเทศชาติก็ต่อ
เมื่อองค์การแห่งรัฐได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและปฏิบัติงานภายในการควบคุมอัน
แท้จริงโดยตรงตลอดเวลาจากประชาชน

สังคมมีความประสงค์จะยกย่องคุณสมบัติทางจิตใจ ยกมาตรฐานการครองชีพของ
ประชาชนด้วยการสร้างความเจริญทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

มาตรา ๔ ความหมายอันแท้จริงของสังคมและแผนปฏิบัติการของสมาชิกมีดังต่อไปนี้
สังคมเรามีใจเป็นคณะพรรคการเมือง

สังคมเรา เป็นสัญลักษณ์แห่งความต้องการ ของราษฎรอันต่ำต้อย แต่เป็นราษฎรอันแท้
จริงของกัมพูชาอันเป็นที่รักของเรา

สังคมเรา เป็นองค์การรวบรวมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อต่อสู้กับความยุติธรรม
คอร์รัปชั่น การรีดนาทาเร้น และการกดขี่ อันเป็นความชั่วร้ายที่กระทำต่อประชาชนและ
ประเทศชาติ สังคมเราจะรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีแห่งชาติ และนำกลับมาซึ่งประเพณีอันดีที่
ได้เคยสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศในอดีต ประเพณีนี้เป็นศีลธรรมของประชาชนพร้อม
ด้วยคุณธรรมโดยธรรมชาติหรือ ศาสนา พระราชาบัลลังก์

สังคมเราตั้งใจจะส่งเสริมการปกครองราษฎรนิยม ที่อาจประสิทธิประสาทแก่
ประชากรราษฎรอันแท้จริงอันประกอบเป็นชาติเขมรได้ใช้โดยตรงซึ่งอธิปไตย และอำนาจแห่งชาติ
ภายในตำบล จังหวัด และประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และตามหลักที่ไต่ถามไว้ตาม
ข้อเสนอแก้ไขของบทบัญญัติ ดังได้กำหนดในรัฐธรรมนูญ คือสมเด็จพระเจ้านโรดม สีหนุ

มาตรา ๕ สังคมจะมีเครื่องหมายซึ่งจะได้เลือกขึ้นในที่ประชุม

หมวด ๓

การสมัครและลงชื่อเสียงจากสังคม

มาตรา ๖ เพื่อเข้าในสังคมราษฎรนิยม ชาวเขมรต้อง

๑. ไม่มีชื่อเป็นสมาชิกในคณะกรรมการ เมืองใด ๆ
๒. ไม่เคยต้องโทษอันใดซึ่งทำให้ขาดเสียซึ่งสิทธิของพลเมือง (ยกเว้นโทษการเมือง)
๓. ทำงานโดยเข้มแข็งและเสียสละ เพื่อบรรลุความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด
ไว้ในหมวด ๒ ของโครงการนี้
๔. ปฏิบัติตนให้มีความเคารพในวินัยสังคมที่กำหนดไว้ในข้อบังคับภายใน และต้องแสดง
น้ำใจสละเสียซึ่งประโยชน์ส่วนตัว และความมั่นใจในงานไม่แสวงหาอำนาจและ
ผลประโยชน์ส่วนตัว

มาตรา ๗ ความเป็นสมาชิกสิ้นสุด

๑. โดยการลาออก

๒. โดยถูกลมชื้อเนื่องจากประพาศิณวินัย

มาตรา ๔ สมาชิกคนใดที่ลาออกต้องแจ้งล่วงหน้าต่อ เลขานุการคณะกรรมการโดย
ชี้แจงเหตุผลโดยข้อเท็จจริงของการลาออก

มาตรา ๕ ถ้าไล่สมาชิกออก กระทำโดยเลขานุการกรรมการกลางและแจ้งโดยชัด
เจนว่า

๑. ได้ทำความเสื่อมเสีย หรือพยายามทำให้เสื่อมเสียต่อเจตนารมณ์หรือกิจการของ
สังคมหรือไม่เชื่อฟัง หรืออยู่ในลักษณะไม่เชื่อฟังบัญชาซึ่งวินัยของสังคม

๒. ได้ประกอบกรรมหรือถูกคำพิพากษาอันทำให้เสียเกียรติยศของตน

มาตรา ๑๐ สมาชิกคนใดที่ขอลาออก หรือถูกไล่ออก ไม่ได้ประโยชน์อันใด จากสังคม
และจะเรียกร้องขอเงินที่ตนได้เสียในสภาใดก็ตามไม่ได้

หมวด ๔

รายได้ของสังคมและหน้าที่สมาชิก

มาตรา ๑๑ สังคมราษฎรนิยมมีรายได้จาก

๑. ผลที่ได้เกิดขึ้นจากงานต่าง ๆ สลากกินแบ่งสิ่งของ (วัตถุ) เป็นต้น ที่ได้จัดทำ
ขึ้น เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยได้รับอนุญาตถูกต้อง

๒. เงินช่วยเหลือและผลประโยชน์ทุกอย่างที่มีผู้ศรัทธาให้

๓. ผลประโยชน์จากทรัพย์สินแห่งสังคม ถ้า เข้า เป็นสมาชิกกับเงินบำรุงไม่ต้อง เสีย

หมวด ๕

องค์การของสังคม

มาตรา ๑๒ สังคมราษฎรนิยมประกอบด้วย

คณะกรรมการกลาง

หน่วย และ

สมาชิก

ภาคที่ ๑

คณะกรรมการกลาง

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการกลางตั้งขึ้นตามมติของสมัชชาแห่งชาติ เลือกตั้งใหม่ทุก

๑ ปี และประกอบด้วย

เลขาธิการ	๑
ผู้ช่วยเลขาธิการ	๓
เทรฐุญติก	๑
ผู้ช่วยเทรฐุญติก	๒

คณะกรรมการต้องรับการช่วยเหลือและคำปรึกษาจากประธานที่ปรึกษา ๑ คน และที่ปรึกษาทางการ เมือง ๓ คน

คณะกรรมการนี้มีมติควมการออกคะแนนเสียง ในกรณีใดที่มีคะแนนเสียงเท่ากันก็ให้ประธานที่ปรึกษา และที่ปรึกษาการเมืองนั้นลงคะแนนด้วย ถ้าหากว่าเสียงยังเท่ากันอีกให้ประธาน เป็นผู้ชี้ขาด

มาตรา ๑๔ ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ เป็นผู้ประกอบประโยชน์อย่างใหญ่หลวง มาให้ประเทศกัมพูชาและเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวีระบุรุษของชาติ เพื่อบทบาทอันรับรองความเป็นปึกแผ่นระหว่างสมาชิกของสังคม และกระตุ้นเตือนให้แสดงบทบาทของชาติขึ้นตามพฤติการณ์ที่ต้องการ

มาตรา ๑๕ เลขาธิการมีผู้ช่วยจัดการปกครองสังคม เลขาธิการนี้ต้องศึกษาทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นประโยชน์ของสังคม และดูแลให้มีการร่วมมือระหว่างองค์การทั้งหลายของสังคม

ในการปกครองสังคม เลขาธิการนี้ต้องรับคำสั่งจากสมัชชาแห่งชาติ

เลขาธิการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาขึ้น เพื่อส่งให้คณะกรรมการกลางซึ่งกิจการทั้งหลายอันเป็นเทคนิค เพื่อปฏิบัติการ

มาตรา ๑๖ ที่ปรึกษาการเมืองต้องส่งความเห็นและข้อเสนอแนะไปยัง เลขาธิการ เพื่อพิจารณาให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

มาตรา ๑๓ เற்றுณิกมีผู้ช่วย เற்றுณิกมีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้
 รักษาเงินรายได้ของสังคมที่ได้มาจากที่ใด ๆ
 จ่ายเงินตามคำสั่งของคณะกรรมการกลาง
 ในการนี้ให้มีற்றுณิกมีบัญชีเงินสกลลงรายรับและรายจ่าย และให้ทำงานเดือนทุกเดือน
 โดยมีเลขาธิการลงชื่อกำกับ

มาตรา ๑๔ เற்றுณิกจะเก็บเงินสกลให้เกินจำนวนที่สมัชชาแห่งชาติได้กำหนดไว้ไม่ได้
 เงินที่เกินจำนวนต้องเก็บไปฝากไว้ในธนาคารในบัญชีของสังคม

ภาคที่ ๒

หน่วยทั้งหลาย

มาตรา ๑๕ หน่วยทั้งหลายประกอบด้วยองค์การ ในการรวบรวมการปฏิบัติงานใน
 ท้องถิ่น คือ

หน่วยตำบล

หน่วยอำเภอ

หน่วยนคร หรือ หน่วยจังหวัด

มาตรา ๒๐ หน่วยตำบล อำเภอ จังหวัด แห่งหนึ่งอยู่ภายใต้ความอำนวยการของ
 คณะกรรมการตั้งแต่ ๕ คน - ๒๐ คน ตามความสำคัญของตำบล อำเภอ จังหวัด กรรมการ
 นั้นได้รับการเลือกตั้งคราวละหนึ่งปี โดยลงคะแนนเสียง เป็นทางลับจากสมาชิกของหน่วย

คณะกรรมการนี้ตั้งสำนักงานขึ้นหนึ่งแห่ง ที่มีผู้อำนวยการหนึ่งคนและสมาชิก ๒ คน

มาตรา ๒๑ แต่ละหน่วย ๆ มีผู้แทนหนึ่งคนที่คณะกรรมการกลางของสังคมได้ตั้งขึ้น
 เพื่อดูแลงานพิเศษของหน่วยและสังคม ผู้แทนนี้แนะนำในคณะกรรมการหน่วยในสถานที่เกี่ยวกับ
 การปกครอง

ภายในผู้แทนให้มีற்றுณิกหนึ่งคน ที่คณะกรรมการกลางได้แต่งตั้ง เป็นผู้รับผิดชอบ
 เกี่ยวกับตัวเงินและบัญชีการจ่ายทุกอย่างจะต้องได้รับความเห็นชอบจากற்றுณิกนี้

ภาคที่ ๔

สภา

มาตรา ๒๒ มีสภาสองอย่าง คือ

สภาจังหวัด

สมัชชาแห่งชาติ

มาตรา ๒๓ การประชุมสภาจังหวัดหรือการประชุมผู้แทนตำบลทั้งหมดของจังหวัดนั้น ๆ ทุก ๆ สามเดือน จังหวัดต้องเปิดสมัยประชุมของตน การประชุมนี้ก็เพื่อหารือและตอบคำถามของสมาชิกทั้งหลายอันเนื่องจากการฉ้อโกงของหน่วยต่าง ๆ เวลาประชุมนี้เป็นการแสดงออกซึ่งความเห็นส่วนรวม อันจะเป็นแนวทางต่อไปและเป็นการยืนยันการแต่งตั้งผู้สมัคร เข้าคัดเลือกตั้งทั่วไปหรืออย่างน้อยการเลือกตั้งนั้นก็ได้รับการรับรองจากหน่วยตำบล อำเภอ และนครแล้ว

การประชุมจัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการของหน่วยที่จังหวัด หรือกรงความช่วยเหลือชอบของผู้แทนซึ่งคณะกรรมการกลางได้ตั้งขึ้น

มาตรา ๒๔ สมัชชาแห่งชาติมีการประชุมเป็นปกติ เป็นสมัยประชุมธรรมดาอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง แต่การประชุมวิสามัญกระทำไปตามความต้องการโดยเลขาธิการเป็นผู้เรียกประชุม

สมัชชาแห่งชาติประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วย ตำบล อำเภอ จังหวัด และนครจำนวนผู้แทนแต่ละตำบล อำเภอ จังหวัด จะได้อำนาจในการประชุมครั้งแรกโดยผู้ก่อการ และในการประชุมต่อไปสภาจะได้อำนาจล่วงหน้า

หมวด ๖

บทบัญญัติพิเศษ

ก. ข้อบังคับภายใน

มาตรา ๒๕ ข้อบังคับภายใน ซึ่งกรรมการกลางได้บัญญัติขึ้น เพื่อควบคุมการประชุมสมัชชาแห่งชาติหากมีปัญหาให้นำบทบัญญัตินี้มาใช้บังคับ สมาชิกทั้งหมดต้องปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้

ข. การเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติ

มาตรา ๒๖ บทบัญญัตินี้จะแก้ไขโดยสมัชชาแห่งชาติ

การยุบเลิก

มาตรา ๒๗ การทรงอยู่ของสังคมนานานิยมไม่มีกำหนดเวลาแต่การยุบเลิกของสังคมนี้นี้ต้องกระทำโดยสมัชชาแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องมีมติ ๒ ใน ๓ ของสมาชิกที่มาประชุม

มาตรา ๒๘ ถ้าหากว่ามีการยุบเลิกสังคมนี้อัตโนมัติของสังคมนั้นจะต้องมอบเป็นการกุศลต่อองค์การใดองค์การหนึ่ง โดยสมัชชาแห่งชาติซึ่งมีมติให้ยุบเลิกสังคมนั้นเป็นผู้สั่ง.

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี รัฐศาสตร์บัณฑิต จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี
การศึกษา ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕ ปัจจุบันรับราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

